

Kosztorysy	Rozliczenia	Normy	Cenniki	Administracja	Szkołka
NOWY	Wykonawcze	Nazwy norm	Materiały	Katalogi	Pomoc
OTWÓRZ	Faktury	Normy proste	Sprzęt	Aktualizacja	O programie
1. 000-00-000	Kartoteka	Elem scalone	Ceny robót	Archiwum	
2. 000-00-001	Inwestycje	Wykopy	Elem scalone	Inne...	
3. 000-00-002	WKI	Inne...	Ceny kwartalne		
4. 000-00-003	PKRB		Inne...		
5. 000-00-004	PKPP				
6. 000-00-005					
Ustawienia...					

Najprostszy w obsłudze

**SAMOLICZ®
KOSZTORYSOWY
SYKAL²⁰¹⁰**

v. 10.01.1

JEDYNY system kalkulacji robót, który
SAM LICZY KOSZTORYSY
dzięki wbudowanej i powiązanej INDEKSEM bazie norm i cenników

**Teraz także
W INTERNECIE !**

Dla każdego,
zawsze i wszędzie,
jako usługa za „kilka zł”
e-SYKAL

Z pełną i zawsze aktualną
bazą normatywno-cenową!

Dla użytkowników Sykala
z opłaconym abonamentem
(prog. + ceny) - **bezpłatnie!**

Wykupij tam kosztorysy,
a będą zawsze „pod ręką”
- dostępne z dowolnego
komputera na świecie.

© 2009 Programy Biuro Inżynierskie
ISTANEK S.A.

www.samolicz.pl

Instrukcja użytkownika

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP – SAMOLICZENIE	3
2. KOSZTORYS SZCZEGÓŁOWY	4
1. NOWY	4
2. AKTUALIZACJA	5
1. Ikony	5
2. Dopisanie pozycji kosztorysowej	6
3. Dopisanie własnej pozycji	7
4. Dopisanie składników przedmiarowych	7
5. Modyfikacja pozycji	7
6. Samoliczenie	8
7. Prostota obsługi	9
3. KALKULACJA UPROSZCZONA	10
1. ROZPORZĄDZENIE MIN. INFRASTRUKT.	10
2. CENY ROBÓT	10
3. ELEMENTY SCALONE I OBIEKTY	11
4. SAMOLICZ WYKOPÓW	11
4. WYDRUKI	12
5. OTWÓRZ	14
6. INWESTYCJE	16
7. ROZLICZENIA	16

1. WSTĘP - SAMOLICZENIE

STANEK S.A. (dawn. SOFTBUD - Biuro Oprogramowania dla Budowniwa) oferuje od ponad 20-tu lat (od 1987 r.) system kosztorysowania robót budowlanych pod wszystko mówiącą nazwą

Samolicz[®] kosztorysowy SYKAL

stanowiący pełne i kompleksowe KNOW-HOW w zakresie kosztorysowania i wyceny robót budowlanych, dzięki wyposażeniu systemu w **jedynę** w Polsce (ze wszystkich systemów kosztorysowych) **kompletne** (stanowiące całość) i **komplementarne** (wzajemnie się uzupełniające) bazy normatywno-cenowe.

Dla komputerowego (automatycznego) kosztorysowania niezbędna jest **komplementarna** baza normatywno-cenowa, składająca się z 2-ch **wzajemnie się uzupełniających** baz danych - norm i cen. A łącznikiem (sprzęgłem) między tymi bazami może być jedynie **INDEKS materiałowy** (i sprzętu):

- w którego symbole (indeksy) musi być wyposażona baza normatywna
- a jednocześnie INDEKS, który stanowi podstawę (**wbudowanych** w system!) **cenników** materiałowych (i sprzętu)

Taki **INDEKS materiałowy** (i sprzętu) posiada jedynie Samolicz **SYKAL**.

F-ma STANEK S.A. każdemu nabywcy **SYKAL-a**, wraz z zestawem norm, dostarcza **komplet cenników i cen**, zapewniających "na dzień dobry", od pierwszego kosztorysu, automatyczne **samo-wyliczanie** kosztorysów.

Już na samym początku ukazują się na ekranie tabelka:

Wprowadź Poziomy Cen

Kosztorys TRADYCYJNY / OFERTOWY Kosztorys INWESTORSKI

POZIOMY CEN ... + Kliknij, aby ustawić od razu wszystkie poziomy

Robocizna	RO053S	Stawka: 7,78	Stawki inwes-kraj III kw 05
Cennik robót	CR021T	Cennik robót ofertowych I kw 2002	
Materiały (1)	MA000W	Własny	
Materiały (2)	MA053S	Ceny materiałów III kw 2005 SOFTBUD	
Sprzęt (1)	SP000W	Własny	
Sprzęt (2)	SP053S	Ceny sprzętu III kw 2005 SOFTBUD	
Narzuty kosztów	NA053S	Narzuty robót budimw III kw 05	

Koszty zakupu i transportu	7,1%	
Koszty pośrednie od R+S	Kwota	64,2% R M T S
Zysk od R+S+Ko	Kwota	12,3% R M T S K
Dopłata do robocizny	0,0%	
Dopłata / opust od całości	0,0%	R M T S K Z
Podatek VAT	0,0%	zwolniony

Rozporządzenie MI z 2 września 2004 r. Rozporządzenie MRIB z 13 lipca 2001 r.

Pomoc **Dalej** **Cofnij**

Tytuł tabelki „Wprowadź Poziomy Cen” jest mylący – bowiem wszystkie pola w tabelce są już wypełnione, **wszystkie podstawy cenowe są już ustalone!**

I to jest najsilniejsza „broń” Samolicz-a **SYKAL** – której najistotniejszym elementem jest **komplet podstaw cenowych**, obejmujący zestaw **cenników zawierających ceny niemal wszystkich pozycji nakładów rzeczowych (materiałów i sprzętu) występujących w normach**. Zestaw uzupełniony o bardzo bogaty (100% pozycji) zbiór cen robót. i cenniki norm scalonych.

Ten **komplet cen** stanowi pierwszą, niezbędną część naszego „automatu do liczenia”.

Drugą stanowią **INDEKSY** materiałów i sprzętu. INDEKSY - stanowiące źródło, z którego pobrane zostały do norm indeksy materiałów i sprzętu, - a jednocześnie źródło cen jednostkowych, „przyczepionych” do indeksów.

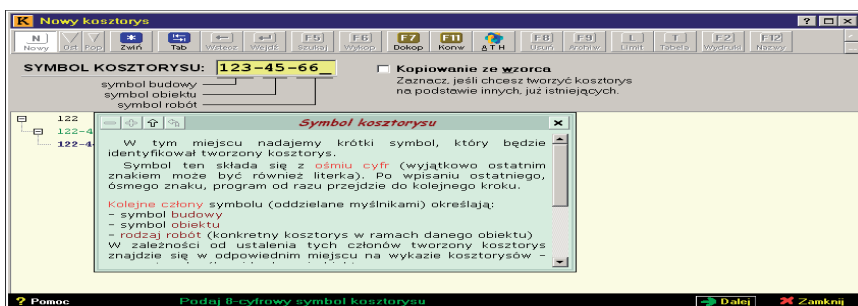
I wreszcie trzecią – stanowią same normy. **Uszczegółowione** i zvariantowane, po wprowadzeniu do nich indeksów konkretnych materiałów i sprzętu - obok i w miejsce uśrednionych symboli KNR-owskich.

2. KOSZTORYS SZCZEGÓŁOWY

1. NOWY

Po uruchomieniu SYKAL-a, na ekranie monitora, obok menu „Kosztorysy” ukaże się napis: Aby rozpocząć, kliknij „NOWY lub OTWÓRZ”

Klikamy NOWY. Zmienił się ekran. U góry ekranu ukaże się żółte pole - a na dolnym pasku ekranu komunikat: "Wpisz 8-znakowy symbol kosztorysu"

Zgodnie z podpowiedzią wpisujemy w żółtym polu 8 dowolnych cyfr (np 100-01-001) - po wpisaniu ostatniego wyświetli się tabelka p.t. „Wprowadź nazwy kosztorysowe”.

Nazwy kosztorysowe możemy wprowadzić później (po klawiszu F12) – klikamy **Dalej**. Wyświetli się kolejna tabelka „Wprowadź Poziomy Cen”.

Wszystkie "podstawy cenowe" mamy już ustalone), ewentualne modyfikacje będziemy mogli dokonywać później - teraz klikamy **Dalej**.

2. AKTUALIZACJA

1. Ikony dla aktualizacji.

Wybór innego kosztorysu

F4 Wybór	Lista kosztorysów celem wyboru i otwarcia innego
Ost	Lista ostatnio otwieranych kosztorysów
Pop	Lista poprzednich wersji (kopii zapasowych) kosztorysu

Poruszanie się po kosztorysie

Grupy	Zwiń/rozwiń wszystkie pozycje we wszystkich grupach
Nakłady	Zwiń/rozwiń nakłady wszystkich pozycji w całym kosztorysie
Przedm	Zwiń/rozwiń składniki przedmiarowe wszystkich pozycji
Modyf	Zwiń/rozwiń nakłady jednej pozycji celem modyfikacji
Skład	Zwiń/rozwiń składniki przedmiarowe jednej pozycji

Aktualizacja

Popraw	Edycja dla poprawiania podświetlonego wiersza
Dodaj	Dodanie (dopisanie) nowego wiersza (j.w.)
Usuń	Usunięcie wiersza – z jego zawartością (dla grupy, pozycji)
Wsp.	Współczynniki R, M, S dla ilości nakładów w pozycji
Opis	Opis (wyszczególnienie) robót dla bieżącej pozycji
LP	Zmiana numeracji (Lp.) pozycji

Podstawy cenowe

Poziomy	Poziomy cen - wybór cenników i stawek
Ceny	Ceny indywidualne dla kosztorysu
ICB	Wyszukiwanie cen w internetowej bazie InterCenbud
Typ kosztorysu:	Zmiana sposobu liczenia i prezentacji kosztorysu

Pomocnicze

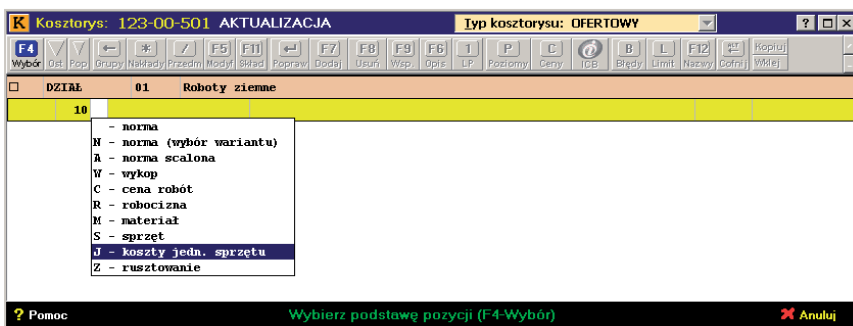
Błędy	Wyświetlenie listy błędów
Limit	Zestawienie ilościowo-wartościowe nakładów R, M, S
Nazwy	Nazwy kosztorysowe
Cofnij	Anulowanie ostatnich operacji

2. Dopisanie pozycji kosztorysowej

Jesteśmy w kosztorysie. Uzupełniamy nazwę grupy. np. "Roboty ziemne", po zaakceptowaniu wyświetlił się kolejny żółty pasek - ten **najważniejszy** w Sykalu wiersz, w którym **wprowadzamy kolejne pozycje kosztorysowe**.

Przećwiczymy **wprowadzanie** na przykładzie normy, w rytm wyświetlanych na dolnym pasku poleceń:

- Podaj Lp pozycji - akceptujemy '10' .
- Wybierz podstawę pozycji - klikamy **F4 Wybór**. Wyświetli się lista, z której akceptujemy "N" - norma. W następnych krokach nie będziemy używać klawisza

- w następnym polu - Podaj symbol normy - klikamy **F4** co spowoduje automatyczne przeniesienie nas do przeglądania zbioru NORM.

Przeglądanie zbioru norm dokonujemy poruszając się po jego kolejnych „szczeblach” (Katalogi-Rozdziały-Tablice-Normy) lub po zakładkach.

Wybraną normę przerzucamy do kosztorysu klawiszem **F11 - Przerzut**

- Przerzut spowodował wpisanie symbolu normy w pole Symbol i jej nazwy w następnym polu. Podaj nazwę pozycji - akceptujemy
- Podaj ilość pozycji - wpisujemy 10, akceptujemy i wyświetlił się nam na ekranie **gotowusienki, jedno-pozycyjowy kosztorys!**

W pełni gotowy - bo komputer sam wyszukał i znalazł (dzięki kompletnej bazie!) - i sam doliczył i policzył! Istny samolicz!

Dopisywanie do kosztorysu innych podstaw (np. ceny robót, elementu scalonego itd.) odbywa się dokładnie w rytm tych samych zasad: po wprowadzeniu znacznika podstawy (C-cena robót, A-element scalony) wprowadzamy (najczęściej w drodze wyboru, po użyciu klawisza <F4>) **symbol** wybranej podstawy - i dalej tak samo jak dla normy: akceptujemy nazwę, wprowadzamy ilość - i komputer "sam wylicza" wartość kolejnej pozycji i dolicza, na bieżąco, do wartości kosztorysu.

3. Dopisanie własnej pozycji kosztorysowej

System SYKAL umożliwia jedną z bardziej użytecznych funkcji - dopisywanie dowolnej, własnej pozycji (normy, ceny robót, materiału, itd., itd.). Dokonujemy tego po wprowadzeniu, w polu symbol, **dowolnego, własnego symbolu** (normy, ceny robót, materiału, itd.) zgodnie z poleceniem na dole ekranu - **F2-własny format symbolu**. Dalej postępujemy zgodnie z "obowiązującym" trybem - tzn. wprowadzamy własną nazwę, własny s.j.m., ilość - i własną cenę.

4. Dopisanie składników ilości przedmiarowych

Dokonujemy po ustawieniu się w polu "Ilość" - i, po użyciu klawisza <F11>, lub wprowadzeniu w tym polu "0" (zera) wyświetli się żółty wiersz.

Wiersz do edycji - w którym wprowadzamy najpierw nazwę składnika, a następnie jego wrażenie arytmetyczne (np. '2*2', lub '2*pi*2' (obwód koła o promieniu 2). Komputer wylicza wartość (wpisując ją w polu "Ilość") i otwiera kolejny żółty wiersz, w którym wprowadzamy dane (j.w.) kolejnego składnika, którego wartość komputer dolicza do poprzedniej, i otwiera kolejny żółty wiersz który wypełniamy - lub likwidujemy klawiszem <Esc>, kończąc wprowadzanie.

System „wychodzi” z trybu aktualizacji - wchodzi w tryb przeglądania.

5. Modyfikacja pozycji kosztorysowej

Będąc w trybie przeglądania, możemy poruszać się „w górę - w dół” całego ekranu i całego kosztorysu, z dostępem do każdego wiersza, dla dokonania dowolnej modyfikacji.

Modyfikacja jakiegoś zbioru sprowadza się zawsze do wykonania jednej z 3-ch operacji: dodania, usunięcia lub poprawienia. W SYKAL-u operacji tych dokonujemy po wciśnięciu klawiszy:

- **F7 Dodaj** – dopisz nową pozycję
- **F8 Usuń** – usuń
- **← Popraw** - po wejściu w tryb aktualizacji wiersza

Operacji **Dodaj** dokonujemy po uprzednim ustawieniu się na "odpowiednim" wierszu (dla dopisania grupy - na grupie, dla materiału - na materiale) i po wciśnięciu klawisza <F7> wyświetli się odpowiedni żółty wiersz.

Operację **Usuń** dokonujemy na dowolnym zakresie kosztorysu, po uprzednim jego **zaznaczeniu prawym kliknięciem myszy**. Dopiero po zaznaczeniu wciskamy klawisz <F8>-Usuń i po potwierdzeniu "TAK" zostaną usunięte.

Uwaga. SYKAL ma cenne zabezpieczenie przez zbyt pochopną utratą danych - poprzez możliwość cofnięcia wykonanych czynności - po wciśnięciu klawisza <Cofnij>.

Często zwłaszcza dokonujemy modyfikacji zawartości normy, czyli na nakładach materiałach, sprzeczne - i wtedy zwłaszcza uwidaczniają się zalety zbioru INDEKS-owego, kojarzącego normy ze zbiorami materiałów i sprzętu:

Kosztorys: 123-45-678 AKTUALIZACJA		Typ kosztorysu: OFERTOWY	
DZIAŁ 01 Roboty ziemne			
10	202-01-01-01-00	Fundament z cegiel na zaprawie cementowo-wapiennej	m ³
			10,000
20	M002-03-06-03-03	Ściany z blozków YTONG profilowanych grub 36,5 cm	m ³
			14,566
			449,4729
			6 547,02
		1 Element 1	2*2-2
			2,000
		2 Element 2	2*pi*2
			12,566
R	999	Robotnik budowlany	r-godz
			2,18000
			7,78
			16,9604
		Wsp: 1,000	
			R
			16,9604
M	2204970	Bločki ścienne YTONG 60x20x36,5 profil	sst
			23,30000
			14,40
			335,5200
M	2381301	Zaprawa murarska YTONG - sucha mieszanka	kg
			15,90000
			2,54
			40,3860
M	44	Materiały pomocnicze	
			1,500
			5,6386
		Wsp: 1,000	
			M
			381,5446
		Koszty zakupu i transportu	%
			7,100
			27,0897
			T
			27,0897
S	34312	Wyciąg jednoważstowy 0,5 Mg	n-godz
			0,64000
			6,77
			4,3328
S	75260	Piła taśmowa elektryczna	n-godz
			0,28000
			3,05
			0,8540
		Wsp: 1,000	
			S
			5,1868
		Razem Koszty bezpośrednie:	430,7815
		Koszty podr. (64,2%):	14,2185
		Zysk (12,3%):	4,4730
		Razem Pozycja:	449,4729
			6 547,02
Wartość pozycji:		6 547,02	
Wartość grupy:		11 371,45	
Wartość kosztorysu:		11 371,45	ATES

6. Samo-liczenie

System SYKAL udostępnia (a w tym zwłaszcza dzięki INDEKS-owemu powiązaniu bazy norm z bazami cenowymi) nieograniczone wręcz możliwości modyfikacji ("dopieszczania") cen - zarówno globalnie, dla całego kosztorysu jaki w pojedynczych przypadkach.

Już znana nam tabelka "Wprowadź Poziomy Cen", po wywołaniu z kosztorysu ikoną **P** - **Poziomy** daje możliwość wprowadzenia zmian dla całego kosztorysu wszystkich elementów cenowych (cenników, stawek i narzutów). Automatyczne pobieranie cen może odbywać się równolegle z dwóch cenników – z dowolną możliwością ich definiowania na poziomie kosztorysu. A w tym z własnego cennika użytkownika.

Oprócz cen nakładów rzeczowych (materiałów i sprzętu) system pobiera równolegle (dla równoległej kalkulacji pozycji uproszczonych) zagregowane ceny robót (oraz ceny elementów scalonych).

Korzystając z Tabelki - można utworzyć (wykorzystując opcję Kosztorys Inwestorski) "równoległy" kosztorys, sporządzony dla tego samego przedmiaru - ale dla (nico lub całkiem) innych cen.

Ponadto w trakcie sporządzania kosztorysu system na bieżąco „buduje” zbiór **cen indywidualnych** dla liczonego kosztorysu, dostępny na bieżąco - po kliknięciu ikony **C** **Ceny**.

Zbiór ten służy do przeprowadzania dalszych modyfikacji na cenach:

- możemy zmienić każdą cenę, co spowoduje jej wymianę we wszystkich pozycjach kosztorysu, gdzie występuje. Zmian dokonujemy po kliknięciu **F12** Edycja cen, co umożliwi poruszanie się pionowo po cenach
- możemy wymienić całą pozycję na nową w drodze jej przerzutu ze zbioru

(M lub S), wyświetlonego po klawiszu **Wymień**.

Możemy też wymienić od razu wiele cen - poprzez pobranie ich z innego cennika, lub też z **dowolnego, innego kosztorysu**. Do tego celu służą dodatkowe 2-ie kolumny, gdzie możemy wyświetlać (kolejno) dalsze cenniki (poza wskazanymi w Poziomach Cen) oraz dodatkowo – ceny z innego kosztorysu, dla tych samych, tu i tam, nakładów (materiałów i sprzętu).

7. Prostota obsługi

System kosztorysowania SYKAL, jako jedyny w Polsce, umożliwia sporządzanie kosztorysów w trybie **pełnoekranowym**, tzn. wykonywania wszystkich operacji: dodawanie, usuwanie i modyfikację równocześnie i na jednym ekranie. I to zarówno na działach i grupach, pozycjach jak i na nakładach oraz składnikach obmiarowych. A ponieważ ekran jest mały – SYKAL udostępnia bardzo efektywny system bezpośredniego dostępu w każde miejsce kosztorysu w drodze zwijania i rozwijania, i to zarówno całego kosztorysu jak i pojedynczych pozycji. Do zwijania/rozwijania całego kosztorysu służą ikony:

 - zwiń/rozwiń wszystkie pozycje we wszystkich grupach

 - zwiń/rozwiń wszystkie nakłady

 - zwiń/rozwiń wszystkie składniki

lub też dla pojedynczych pozycji:

 lub też przycisk „+” na drzewku - zwiń/rozwiń nakłady w danej pozycji

 lub też przycisk „^” - zwiń/rozwiń składniki przedmiarowe w pozycji

I dalsze ułatwienia:

- bezpośredni dostęp do każdego miejsca kosztorysu za pomocą kilku klawiszy funkcyjnych - **bez uciążliwych rozwijalnych menu**
- wszystkie operacje związane z modyfikacjami odbywają się równoległe na wszystkich elementach kosztorysu (pozycjach, nakładach, obmiarach i.t.p.)

Błędy - w trakcie „przetwarzania” system SYKAL cały czas kontroluje poprawność wprowadzanych danych, nie dopuszczając do popełnienia błędów w przypadkach uniemożliwiających dalsze przetwarzanie, lub też jedynie zapisując te błędy. Listę błędów możemy – po kliknięciu ikony **Błędy**.

Ikona **Błędy** będzie zmieniać kolor na gdy nie ma błędów

Cofnij - Wspaniałym uwolnieniem nas od strachu za konsekwencje z powodu popełnienia „niewybaczalnego” błędu (np. omyłkowego usunięcia grupy czy pozycji) jest możliwość cofnięcia się do poprzednio wykonanych (poprawnych) operacji. Możliwość tę daje nam kliknięcie ikony **Cofnij** - Anulowanie ostatnich operacji. Wyświetli się lista ostatnio „popełnionych” operacji, z której wybierzemy tę, do której chcemy powrócić.

3. KALKULACJA UPROSZCZONA

Dni kosztorysowania szczegółowego są policzone. Cała Europa już dawno kalkuluje wartość robót budowlanych w drodze **kalkulacji uproszczonej**, podstawą której są **ceny jednostkowe robót**. Ceny robót zbierane z rynku - lub **kalkulowane drogą kalkulacji szczegółowej**.

Również w Polsce metoda ta znalazła się jako zalecana na początku lat 2000, co znalazło swój wyraz w Rozporządzeniu Min. Infrastruktury z 2004 r.:

1. ROZPORZĄDZ. MINISTRA INTRASTR. z 18.05.2004 r.

A. Metody i podstawy sporządzania kosztorysu

1. Kosztorys opracowuje się metodą **kalkulacji uproszczonej**
2. Podstawę kalkulacji uproszczonej stanowią **ceny jednostkowe robót**. Ceny robót ustala się w kolejności:
 1. na podstawie **danych rynkowych** lub publikacji
 2. w drodze **kalkulacji szczegółowych**. Kalkulacja szczegółowa polega na określeniu wartości nakładów rzeczowych oraz doliczeniu narzutów
3. Przy ustalaniu nakładów rzeczowych należy stosować:
 - 1) **analizę indywidualną**;
 - 2) **nakłady rzeczowe** z odpowiednich katalogów
4. Przy ustalaniu stawek i cen nakładów należy stosować w kolejności:
 - 1) **analizę własną**;
 - 2) **dane rynkowe** lub powszechnie stosowane publikacje.

B. Metody i podstawy obliczania kosztów robót budowlanych

1. **Koszty robót budowlanych** oblicza się **metodą wskaźnikową** jako sumę iloczynów **wskaźnika cenowego** i ilości jednostek odniesienia.
2. **Wskaźnik cenowy** danego składnika kosztów określa się na podstawie **danych rynkowych** lub na podstawie powszechnie stosowanych katalogów (tj. Elementów Scalonych i Obiektów) i ich cenników.

2. CENY ROBÓT

SYKAL jest unikatowym systemem w Polsce – bowiem zawiera **nieomal kompletny zbiór (ok. 120.000) cen jednostkowych robót**. Cen robót skalkulowanych (jak wyżej p. 2.2.) w drodze kalkulacji szczegółowych, możliwych jedynie do sporządzenia w SYKAL-u, dzięki jego kompletnej bazie normatywno-cenowej.

Ceny robót wprowadzane są do kosztorysu automatycznie z cennika robót wskazanego w "Poziomach cen". Po przeliczeniu ceny robót do kosztorysu – mamy możliwość jej skorygowania o aktualne (dla liczonego kosztorysu) stawki narzutów z Poziomu Cen, lub też w oparciu o indywidualne stawki i współczynniki. Powyższej zmiany dokonujemy po wejściu w *<Typ kosztorysu >*

3. ELEMENTY SCALONE I OBIEKTY

Najwyższą formą kalkulacji uproszczonych stanowią **kalkulacje wskaźnikowe**. SYKAL udostępnia już w dość znacznym zakresie tę opcję w oparciu o **wskaźniki** ustalane na podstawie **zbiorów norm złożonych (Elementów Scalonych i Obiektów)** i zestaw cenników i cen (jak dla kalkulacji

Elementy Scalone – są to de facto mini-przedmiary na wykonanie jakiegoś określonego elementu, zakresu robót, czy też wręcz obiektu – ale wyrażone na ustalonej jednostkę miary (1 m, 1 m³ kubatury, itp.) - np.:

- ściana wraz z tynkami, malowaniem i otworami – na 1 m²
- roboty ziemne liniowe (wykop, odeskowanie i zasyp) – na 1 m wykopu
- **kompletny rurociąg** (rob. ziemne j.w. + roboty technologiczne) – na 1 m wodociągu, kanału czy też sieci C.O. - a więc **obiekt**.

Jeżeli teraz te przedmiary "skojarzemy" (j.w.) z zestawem cen to uzyskamy

- zbiór **cenników** Elementów Scalonych
- po wstawieniu do kosztorysu - pozycję kosztorysową. Pozycję nie różniącą się od „zwykłej” – za wyjątkiem samej zawartości: w miejsce nakładów (R,M,S) w normie scalonej wystąpią pozycje, których podstawą najczęściej będzie norma – ale może być nią także inna norma scalona, cena robót, lub nakład R,M,S.

4. SAMOLICZ WYKOPÓW

Nasze normy dla wykopów to też są normy scalone. Ale nie tylko - są to bowiem normy na całościowe wykonanie **liniowych robót ziemnych** (a więc wykopu, ew. umocnienia ścian i wymiany gruntu, oraz zasyпки) – ale połączone z jednoczesnym „zaprojektowaniem” technologii ich wykonania i obliczeniem ilości tych robót, dając możliwości wyboru:

- wykop skarpowy (o dowolnym nachyleniu skarp) - lub o ścianach pionowych
- dla dowolnej średnicy rurociągu oraz szerokości i głębokości wykopu
- wykonywany mechanicznie - lub ręcznie
- na odkład - lub z wywozem na tymczasowe składowisko
- w gruncie kat 1-2 lub 3-4
- z podsypką, obsypką (ponad wierzch rury) lub z całkowitą wymianą gruntu.

Zaprojektowanie i wyliczenie wykonujemy w wyświetlonej tabelce.

Klikamy po kolei wybrane “kółka”, ustalając w ten sposób rodzaj wykopu, po czym ew. wprowadzamy średnicę i głębokość wykopu. Samolicz dobierze sobie sam (z opracowanych przez nas, na podstawie KNR-201 i KNNR-N001) “przynależnych” szerokości dna, nachylenia skarp i ew. grubości podsypki - i na dole tabelki wyświetli wyliczone wielkości. Wyliczone na podstawie “ujawnionych” wzorów - które można “podziwiać” klikając “Pokaż rysunek”.

Po zaakceptowaniu wyliczeń – wyświetli zawartość normy scalonej, z automatycznym wprowadzeniem wyliczonych ilości do normy.

Normę tę możemy następnie aktualizować – dokładnie wg. tych samych zasad i reguł jak każdą normę (zwykłą czy też skaloną).

4. WYDRUKI

Finis coronat opus – koniec wieńczy dzieło. Tym „końcem” w kosztorysowaniu są wydruki.

Samolicz kosztorysowy SYKAL w tym zakresie udostępnia wszystkie możliwości. I nie chodzi tu o „bajery” SYKAL-a, jak kolorowe wydruki, czy też drukowanie kosztorysów dwustronnie w postaci książeczki A5 – ale fakt, iż SYKAL zabezpiecza sporządzanie wydruków we wszystkich trybach (tradycyjny, ofertowy, inwestorski) i postaciach (pełny, skrócony i uproszczony) a także (każdy z powyższych) jako „ślepy”.

A ponadto możemy:

- dowolnie określać zarówno zakres jak i parametry określające zawartość każdego elementu (a także gęstość, czcionkę, marginesy ..)
- „upiększać” teksty strony tytułowej i nagłówków – poprzez dowolną modyfikację, usuwanie i dodawanie tekstów (bloków) a także obrazków
- nie tylko zapisywać wydruki – ale także wysyłać je e-mailem. Po automatycznym (spod Sykała) wywołaniu Poczty. Do wysyłanych wydruków możemy dołączyć naszą przeglądarkę – dla tych, którzy nie mają Sykała.
- „wysyłać” niektóre elementy wydruków (tabelę elem. scal., kosztorys uproszczony, przedmiar, limity) do Excela. Sporządzony plik dla Excela możemy zapisać w dowolnym katalogu (na dyskiecie) lub wysłać go pocztą elektroniczną. Plik zapisany możemy bezpośrednio otworzyć w Excelu, po jego automatycznym wywołaniu spod Sykała.

Bezpośredni dostęp do powyższych operacji – zapewniają ikony:

Zmiana wyglądu

F3	Opcje	Ustalenie zakresu oraz parametrów wydruków
F4	Edytuj	Edycja (poprawianie) nagłówków, strony tytułowej

Zapis - wysłanie

F7	Zap/Wyśl	Zapis lub wysyłka e-mailem. Opcja – z dołączoną przeglądarką
F9	Excel	Wysłanie do Excela – tabeli, uproszczonego, przedmiaru limitu

Pomocnicze

F6	Otwórz	Otwarcie uprzednio zapisanego wydruku
F11	Do okna	Wyświetlenie wydruku w oddzielnym oknie
Typ wydruku		Aktualny „widok” kosztorysu: pełny, uproszczony, ślepy...
Drukarka		Bogate ustawienia parametrów drukarki

4.1. Opcje - rodzaje wydruków

Wydruk kosztorysu składa się z kilku elementów (strona tytułowa, tabela elementów, kosztorys itd.). Które z tych elementów mają być drukowane, ich kolejność, parametry dotyczące sposobu generowania każdego z elementów wydruku, jak również pewne globalne parametry – wszystko to ustalamy po kliknięciu ikony **F3 Opcje** - Ustalenie zakresu oraz parametrów wydruków.

Możemy ponadto ustalić typ wydruku samej kalkulacji:

- *Pełny* - drukuje pozycje z wszystkimi nakładami
- *Skrócony* - tylko R, M i S dla pozycji
- *Uproszczony* - tylko ceny jednostkowe i wartości każdej pozycji

Dla każdego z powyższych typów możemy ponadto uzyskać wydruk „ślepy”, tj. bez cen, z wykropkowanymi miejscami na ich wpisanie ręczne.

4.2. Edytor stron wydruku

Każdy użytkownik może sam sobie „zaprojektować” zawartość i wygląd strony tytułowej, opisu technicznego oraz nagłówek (i stopek) wszystkich elementów wydruku. Służy do tego nasz Sykalowy „edytor stron wydruków kosztorysowych” - wywołwany po kliknięciu ikony **F4 Edytuj**,

Edytor został tak zaprojektowany, że zapewnia on stałe powiązanie danych na wydrukach z danymi generowanymi podczas sporządzania kosztorysu

Dla zapewnienia powyższego powiązania – edycja stron wydruków odbywa się w ramach **bloków**. Po wejściu w edytora ukaze się (dana) strona wydruku „podzielona” na bloki i teraz możemy każdy z tych bloków przesunąć w dowolne miejsce, zmienić jego wielkość, usunąć, opisać blok – po kliknięciu ikony **F4 Wstaw blok** lub dopisać swój „własny”, edytować zawartość bloku (także własny) – po najechnaniu na blok i kliknięciu napisu **Edytuj**.

Część danych, takich jak stawki i wartość (podświetlone na czerwono) są niedostępne do edycji. One mogą być zmieniane tylko poprzez przeliczanie kosztorysu.

4.4. Zapisz - Wyślij

Korzystając z ikony **F7 Zapisz/Wyślij** przygotowany podgląd wydruków możemy zapisać na dysku (lub innym nośniku) – lub też, klikając **Wyślij pocztą elektroniczną (e-mail)**, wysłać go pocztą. W tym ostatnim przypadku, program automatycznie, spod Sykala, uruchomi Twoją pocztę.

W obu przypadkach, klikając na **Dołącz przeglądarkę wydruków SykPokaz**, możemy do przesyłanego wydruku dołączyć naszą przeglądarkę, która pozwoli tym, którzy nie posiadają Sykala, przeglądać i wydrukować.

Nasz wydruk możemy ponadto „przekazać” do Excela – po kliknięciu **F9 Excel**. Wyświetli się lista wydruków, które możemy wysłać: Tabela Elementów Scalonych, Kosztorys uproszczony, Przedmiar lub Limit.

5. OTWÓRZ

Poza „znięcaniem się” nad pojedynczym kosztorysem – SYKAL zabezpiecza pełne zarządzanie całym zbiorem kosztorysów, umożliwiając **dołączanie do zbioru gotowych kosztorysów z zewnątrz (dokopiowanie)**, i to zarówno sporządzonych w aktualnej wersji SYKALa, jak i poprzednich (DOS-owej) jak i ponadto kosztorysów sporządzonych w innych systemach (jak Norma, Striks, WinBud lecz zapisanych w uniwersalnym formacie ATH (Athenasoft)).

Umożliwia wysyłanie (także e-mailem) naszych kosztorysów innym użytkownikom, pracującym zarówno w Sykal-u jak i innych systemach (j.w.) - **po zapisaniu naszego kosztorysu w formacie ATH**. Uwaga – żeby nie było wątpliwości – **wysłanie pliku kosztorysowego**, a nie jego wydruku.

Powyższe operacje (a także dalsze – jak sporządzanie zbiorczych Tabel Elem. Scal. czy Limitów dla wielu kosztorysów) – dostępne są po użyciu ikon:

Wybór i otwarcie kosztorysu

- **N Nowy** Tworzenie **nowego** kosztorysu
- **Ost** Lista **ostatnio** otwieranych kosztorysów
- **Pop** Lista **poprzednich** wersji (kopii zapasowych) kosztorysu

Poruszanie się po wykazie

- **Rozwiń** Zwiń/rozwiń wszystkich kosztorysów
- **Wstecz** Cofnięcie poziom wyżej
- **Wejdz** Zejście o kolejny poziom, otwarcie kosztorysu
- **Szukaj** Szukanie kosztorysu po symbolu lub nazwie

Zarządzanie zbiorem kosztorysów

- **Wykop** Wykopiowanie kosztorysów, wysłanie e-mailem
- **Dokop** Dokopiowanie kosztorysów w formacie SYKAL-a
- **Konw** Konwersja (dokopiowanie) kosztorysów z poprzednich wersji Sykala
- **ATH** Konwersja (dokop) z innych systemów zapisanych w formacie ATH
- **Usuń** Usuwanie kosztorysów
- **Archiw** Archiwizacja kosztorysów (przeniesienie do archiwum)

Funkcje pomocnicze

- **Limit** Limit zbiorczy - dla budowy lub wybranych kosztorysów
- **Tabela** Zbiorcza Tabela elem. Scal. - dla budowy lub wybranych kosztorysów
- **Wydruki** Podgląd zapisanych uprzednio wydruków
- **Nazwy** Aktualizacja nazw kosztorysowych (zbiór słownika)

5.1. Wykopiowanie

Wybieramy **Wykop**. Na wyświetlonej liście zaznaczamy prawym klikiem myszki kosztorysy do wykopiowania. Możemy przesłać kosztorysy:

- **e-mailem** - Sykal sam uruchomi zainstalowany program pocztowy i wyświetli się nową wiadomość z załączonymi doniej wybranymi kosztorysami.
- jeśli inną drogą - wskazujemy docelowy katalog, gdzie chcemy zapisać upakowane kosztorysy (np. **dyskietka "A:\")**

5.2. Dokopiowanie

Wybieramy **Dokop**. Wskazujemy "*Katalog źródełowy*" i na wyświetlonej liście prawym klikiem zaznaczamy kosztorysy do wkopiowania. Możemy zmienić symbole wkopiowywanych kosztorysów.

5.3. ATH

Format ATH jest uniwersalnym formatem zapisu kosztorysów, zaprojektowanym przez firmę Athenasoft. Dzięki niemu możliwa jest **wymiana kosztorysów** pomiędzy różnymi systemami kosztorysowania, np. Norma, Seko, WinBud i oczywiście SYKAL.

Klikamy ikonę **ATH**, po czym wybieramy: "*Eksport...*" lub "*Import kosztorysów*" - i następnie postępujemy j.w. (Wykop lub Dokop).

5.4. Zbiorcza Tabela Elementów Scalonych

"Zbiorcza Tabela" stanowi zbiorczą tabelę dla wybranej (dowolnej) grupy kosztorysów. A przede wszystkim, zgodnie ze strukturalną budową oznakowania kosztorysów w SYKAL-u, - dla budów, obiektów lub wybranych.

Zbiorcze Tabele mają bardzo duże praktyczne zastosowanie przy tworzeniu wszelkiego rodzaju zbiorczych zestawień kosztów (nakładów) robót budowlanych - a w tym w samym SYKAL-u przy tworzeniu **WKI** (zbiorczych **Wartości Kosztorysowych Inwestycji**) czy też **PKRB** (**Planowane Koszty Robót Budowlanych**).

Aby przygotować wydruk Tabeli klikamy **Tabela**. Zaznaczamy interesujące nas kosztorysy prawym klikiem myszki. Ukaże się lista wybranych - wraz z ich wartościami. W przypadku braku (lub złych) wartości możemy się wycofać, przeliczyć wadliwe - i wrócić dla końcowego zestawienia Tabeli.

5.5. Zbiorczy LIMIT

"Zbiorczy LIMIT" (jako zbiorcze zestawienie ilościowo-wartościowe R,M,S robocizny, materiałów i sprzętu) stanowi odpowiednik Zbiorczej Tabeli (j.w.) - i jest tworzony analogicznie jak Tabela, dla wybranej (dla budowy, obiektu i innych) grupy kosztorysów.

6. INWESTYCJE

Samolicz SYKAL posiada opracowane moduły wykorzystywania systemu do przeprowadzania wyliczeń wartości (kosztów) robót zarówno na etapie "przed-kosztorysowym" (moduł INWESTYCJE) jak i "po-kosztorysowym" (ROZLICZENIA).

Moduł INWESTYCJE obejmuje rozszerzenia programowe:

- **WKI** - do wyceny Wartości Kosztorysowej Inwestycji na etapie prognozowania i projektowania inwestycji
- **PKRB** - do wyliczenia wartości Planowanych Kosztów Robót Budowlanych (budowy, obiektu i in.)
- **PKRB** - do wyliczenia wartości Planowanych Kosztów Prac Projektowych

Nasze WKI i PKRB zostało ściśle powiązane z Samoliczem, z którego mogą być automatycznie i bezpośrednio przeliczane (przenoszone) wyliczane tam wartości robót - zarówno z Tabeli Zbiorczej Elementów Scalonych jak i Cenników Elementów Scalonych i Obiektów.

7. ROZLICZENIA

Moduł ROZLICZENIA FINANSOWE obejmuje:

- **KOSZTORYSY PO-WYKONAWCZE**
- **FAKTURY**
- **KARTOTEKA**

Sporządzanie w SYKAL-u Rozliczeń odbywa w sposób zorganizowany, w systemie miesięcznym - i narastającym.

Po wejściu w Rozliczenia wyświetli się (wybrany) przedmiar - z kolumnami: "przedmiar", "poprzedni" i "w m-cu ..". W kolumnie "przedmiar" mamy pełne ilości pozycji, w "poprzedni" ilości "policzone" w poprzednich okresach - a w kolumnie "w m-cu..", po kliknięciu ikony <F12-Edycja>, wprowadzamy wykonane w danym okresie rozliczeniowym ilości wybranych pozycji.

W następnym kroku wybieramy z górnego paska zakładkę KOSZTORYS, w której nastąpi wyliczenie **kosztorysu powykonawczego** dla ilości obmiarowych z kolumny "w m-cu ..". Kosztorys ten możemy wydrukować.

Po wybraniu zakładki FAKTURA wyświetli się tekst faktury VAT, z naniesionym wartościami grup z liczonego kosztorysu powykonawczego.

Do faktury możemy wstawiać dane kontrahentów z KARTOTEKI, służącej gromadzeniu danych o kontrahentach w całym systemie SYKAL.

W następnym (kolejnym) okresie rozliczeniowym ilości obmiarowe z liczonego okresu zostaną dodane do poprzednich - i tym systemem uzyskamy ciągłość rozliczeń narastająco.